

Justis- og beredskapsdepartementet
Kriminalomsorgsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
201306185-10

Dato:
26.04.2013

HØRINGSUTTALELSE - UTKAST TIL FORSKRIFT OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER I KRIMINALOMSORGEN

Det vises til høringsbrev datert 22.03.13. KRUS ønsker å komme med følgende kommentarer:

Generelt

Det er et vesentlig element i personvernet at man skal ha best mulig herredømme over informasjon som beskriver en selv og sikres at opplysninger som er gitt til et bestemt formål, ikke benyttes til andre formål. Dersom den registrerte ikke har kjennskap til hvilke opplysninger som er registrert og hvordan de behandles, kan det være vanskelig å kontrollere at opplysningene blant annet er fullstendige og korrekte. Kravet til materielt riktige avgjørelser, i form av at disse bygger på riktig juss og faktum, innebærer at man må forsikre seg om at opplysningene som legges til grunn for en avgjørelse har tilstrekkelig kvalitet og at kvaliteten synliggjøres for at det skal være forsvarlig for kriminalomsorgen å bruke opplysningene som en del av sitt beslutningsgrunnlag.

Med bakgrunn i dette mener KRUS på generelt grunnlag at den registrerte i størst mulig grad bør informeres om og gis innsyn i det som er registrert om vedkommende og hva som utleveres av personopplysninger. Det forutsettes at det innarbeides gode rutiner på hver enkelt enhet for å ivareta dette.

Til de enkelte bestemmelsene

§ 2 Behandlingsansvar

Det er positivt at behandlingsansvaret legges til KSF. Vi ser også behovet for å delegere ansvaret til regionalt og lokalt nivå. Delegasjonsadgangen bør reguleres nærmere i retningslinjer.

§ 5 Behandling av opplysninger som ikke er verifiserte

Når det legges til grunn at man ved "særlige tilfeller" skal kunne behandle personopplysninger som ikke er verifiserte, er det viktig med regler som ivaretar den registrertes rett til

medbestemmelse og kontradiksjon. Den registrerte må gis en reell mulighet til å påvirke behandlingen av opplysningene om seg selv, for på den måten redusere risikoen for at feilaktige og ufullstendige opplysninger blir registrert. Regler om informasjonsplikt og innsynsrett vedrørende hvilke opplysninger som er registrert vil være viktig i så henseende, jf. utkast til forskriften § 6.

Retten til å bestemme over informasjon som beskriver en selv begrenses imidlertid når andre hensyn tillegges større vekt. Sikkerhetsmessige forhold vil således kunne veie tyngre enn hensynet til den enkeltes selv- og medbestemmelsesrett over opplysninger som beskriver en selv. I og med at det vesentligste elementet i personvernet er at den registrerte skal ha best mulig herredømme over opplysninger som beskriver en selv, må de rettslige kriteriene for å kunne behandle personopplysninger som ikke er verifiserte være strenge. Det anses som viktig at det i retningslinjer utdypes hva som ligger i ”særlige tilfeller”.

§ 6 Plikt til å informere den registrerte om innsamling og utlevering av personopplysninger

Når det gjelder *unntak* fra informasjonsplikten, synes KRUS at nr. 1 er noe uklar. Hva menes med opplysninger som er uttrykkelig fastsatt i lov? Her kan det være hensiktsmessig med en eller flere lovhenvvisninger.

Ut fra en proporsjonalitetsvurdering, mener KRUS det er viktig at de rettslige kriteriene for å gjøre unntak fra informasjonsplikten og innsynsretten når det gjelder ikke-verifiserte opplysninger må være snevrere enn hva forskriftutkastet legger opp til i § 6 nr. 2. Det legges der til grunn at man kan gjøre unntak fra informasjonsplikten og innsynsretten når dette vil være “utilrådelig av hensyn til sikkerheten i straffegjennomføringen”. Med bakgrunn i forutgående praksis, som er kritisert av blant annet Sivilombudsmannen og Datatilsynet, er KRUS bekymret for at unntaket er for vidt og generelt utformet til å kunne ivareta den registrertes rett til å ha best mulig herredømme over ikke-verifiserte opplysninger som beskriver vedkommende. Ved at den er så generelt utformet er det fare for at unntaksbestemmelsen blir den praktiske hovedregelen. Det vises her til kommentarene til forskriftsutkastet § 3, om at ”særlige tilfeller” for å behandle ikke-verifiserte opplysninger i praksis kan gjelde forhold knyttet til ro, orden og sikkerhet.

Ut fra en proporsjonalitetsvurdering, med utgangspunkt i at det vesentligste elementet i personvernet er at den registrerte skal ha best mulig herredømme over opplysninger som beskriver en selv, mener KRUS at unntaksbestemmelsen i § 6 nr. 2 bør snevres inn. Det bør vurderes om det kun skal kunne gjøres unntak fra informasjonsplikten og innsynsretten vedrørende ikke verifiserte opplysninger når dette vil “være i strid med åpenbare og grunnleggende sikkerhetsmessige interesser”.

I § 6 nr. 2 henvises det videre til tilfelle som er nevnt i straffegjennomføringsloven § 7 første ledd bokstav c og h (opplysninger som er unntatt fra innsynsrett og taushetsbelagte opplysninger). Her bør det av henyn til en helhetlig sammenheng i regelverket også henvises til reglene i forvaltningsloven om unntak fra innsynsrett (§§ 18 a-d og § 19).

§ 7 Rett til innsyn

Begrensningen i innsynsretten bør være i samsvar med unntakene for informasjonsplikten i § 6. Slik utkastet er formulert i § 7, åpnes det for at den registrerte har krav på innsyn i opplysninger som kriminalomsorgen ikke har plikt til å informere om, se utkastet § 6 nr. 1-3.

§ 8 Utlevering av taushetsbelagte opplysninger

Det bør reguleres nærmere i retningslinjer hvordan man skal registrere at uverifiserbare opplysninger er utlevert. Dersom det skal være mulig å spore tilbake til slike registreringer, bør det opprettes et system for dette i KOMPIS.

§ 9 Retting, sletting og sperring av opplysninger

Utkast til forskriften § 9 femte ledd åpner opp for at ikke-verifiserbare opplysninger kan behandles i fire måneder mens kriminalomsorgen sørger for undersøkelse av om opplysningene fyller kravet til formålsbestemthet, nødvendighet og relevans. Dersom opplysningene ikke oppfyller disse kravene, skal de umiddelbart slettes. Hva skjer hvis de ikke-verifiserbare opplysningene i løpet av fire måneder allerede har blitt lagt til grunn i en eller flere avgjørelser, og senere blir slettet fordi de ikke oppfyller kravene?

§ 10 Tilgang til opplysninger innad i kriminalomsorgen

KRUS anser det som viktig at det i retningslinjer presiseres nærmere hva som ligger i ”tjenestemessige behov”.

Vennlig hilsen

Hans-Jørgen Brucker
direktør